

College van burgemeester en wethouders

Vergadering van : 10 september 2024
Gemeente Hardinxveld-Giessendam
Zaaknummer :

- Informatienota

Samenstelling:

Inhoud

Inleiding

Al jarenlang werken we als gemeenten binnen de Drechtsteden aan de gezamenlijke ambitie om als regio een sociaal-economische sprong te maken. Bij de realisatie van deze ambitie is er naast de inhoudelijke vraagstukken, ook constant aandacht voor de wijze waarop de bestuurlijke samenwerking het beste vorm kan worden gegeven. Dit met als doel om optimaal aan te sluiten bij de werkwijzen van onze partners en de opgaven waar wij als regio voor staan.

Na opheffing van de Drechtraad en het Drechtstedenbestuur zijn de gemeenten in het ruimtelijk economisch domein op een meervoudig lokale wijze gaan samenwerken. Dat was nodig om de democratische legitimatie te borgen, om een transparante, inspirerende samenwerking met partners mogelijk te maken én om de uitvoeringskracht gericht in te zetten waar het nodig is.

In 2020 is daarvoor het merk Smart Delta Drechtsteden gelanceerd. Onder deze vlag en in samenwerking met de gemeente Gorinchem is in 2024 de tweede Regio Deal binnen gehaald. Eén van de grotere successen van de samenwerking. De wereld staat echter niet stil. Het bundelen van de krachten, maar vooral ook de samenwerking met publiek-private partijen wordt steeds belangrijker voor het realiseren van (lokale) opgaven en het verbeteren van de brede welvaart in de Drechtsteden.

Voor de toekomstbestendigheid van onze bestuurlijke samenwerking is daarom een doorontwikkeling nodig. Onze gezamenlijke organisatie moet flexibel kunnen optreden en nog meer gericht zijn op de belangen van de regio. Naar aanleiding van deze conclusie hebben de zeven colleges in juli 2023 de bestuursopdracht 'Doorontwikkeling bestuurlijke samenwerking Drechtsteden voor het ruimtelijk economisch domein' vastgesteld.

Via deze raadsinformatiebrief informeren we u graag nader over de stand van zaken en het vervolg van deze bestuursopdracht.

Kernboodschap

Doel van de bestuursopdracht is om onze meervoudig lokale samenwerking in het ruimtelijk-economisch domein verder te verbeteren. Hierbij moet er meer maatwerk ontstaan op de diverse thema's binnen dit domein en moet er meer ruimte zijn voor kleinere, andere en grotere coalities met het bedrijfsleven, kennisinstellingen en buurgemeenten. Deze werkwijze sluit beter aan bij de lokale en gebied specifieke behoeften. Daarnaast kunnen we hierdoor (uitvoerings)kracht en potentie die bij triple helix partners binnen de regio beschikbaar is beter faciliteren, mobiliseren en benutten.

Consequenties

Aanbevelingen om de samenwerking verder te verbeteren

Op basis van de bestuursopdracht is het bureau Common Eye in oktober 2023 gestart met een onderzoek naar de regionale samenwerking. Het onderzoek is medio 2024 afgerond en heeft geleid tot een adviesrapport waarin aanbevelingen worden gedaan om de samenwerking verder te verbeteren.

De aanbevelingen hebben betrekking op de wijze waarop onze burgemeesters en wethouders momenteel worden betrokken en ingezet in de regionale samenwerking. Daarnaast hebben de

aanbevelingen betrekking op de inbedding van de regionale organisatie en mogelijke financieringsvormen die beter passen bij de gewenste meer open samenwerking.

Aan de basis van de aanbevelingen liggen drie inzichten die in het onderzoek naar voren zijn gekomen. Het eerste inzicht is dat er meer ruimte nodig is om per ambitie en thema de werkwijze te kiezen. Het tweede inzicht is dat de balans tussen de partijen in de mate waarin zij instappen beter moet. Het laatste inzicht is dat de netwerkregie een stevigere plek moet krijgen in de samenwerking.

Onder andere omdat het begeleiden van en het regievoeren op de transitie een breed draagvlak vraagt, wordt er direct gestart met de inrichting van een ambtelijke en een bestuurlijke regiekamer, waarin alle zeven gemeenten zijn vertegenwoordigd. Diverse verantwoordelijkheden die in de huidige situatie nog bij de voorzitter en vice-voorzitter van de regio zijn belegd, zullen in de bestuurlijke regiekamer worden belegd.

Vervolg

Transitieplan

De zeven colleges hebben ingestemd met de aanbevelingen uit het adviesrapport. Zij hebben tevens opdracht gegeven om deze aanbevelingen aan de hand van een transitieplan ieder zo snel als mogelijk, maar uiterlijk op 1 juli 2025 te implementeren. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat de verdere uitwerking en implementatie van de adviezen in nauwe gezamenlijkheid met de zeven gemeenten (zowel ambtelijk als bestuurlijk) wordt vormgegeven.

Meer maatwerk mogelijk maken

Om meer maatwerk, andere coalities en een meer open samenwerking mogelijk te maken zal er onder andere een zorgvuldig proces worden doorlopen per inhoudelijk thema. Daarbij wordt bepaald welke activiteiten in dezelfde vorm worden doorgezet, welke activiteiten in kleinere, andersoortige en grotere coalities worden voortgezet en welke activiteiten in zijn geheel verdwijnen of worden toegevoegd.

In dit proces zal kritisch worden gewogen of activiteiten voldoende bijdragen aan de lokale en regionale doelstellingen én of dit met oog op onze omgeving, de triple-helix partners en de geambieerde open samenwerking logisch en effectief is georganiseerd. Dit proces zal bepalen welke activiteiten prioriteit krijgen en welke strategische keuzes gemaakt moeten worden. In dit kader zal ook de huidige samenwerkingsovereenkomst tegen het licht worden gehouden. De verwachting is dat de samenwerkingsovereenkomst in het kader van dit proces vervolgens ook moet worden aangepast of vervangen.

In het kader van het bovenstaande wordt ook de Economic Board (EDB) doorontwikkeld en wordt het economisch instrumentarium, onder ander bestaande uit ROM-D en Deal, naar verwachting op een andere wijze ingericht.

Aandacht voor financiële context gemeenten

Het is goed om te benadrukken dat er bij het implementeren van de aanbevelingen ook specifiek aandacht zal zijn voor de financiële context waarin gemeenten momenteel verkeren. In dit kader zullen ook aan de hand van een inhoudelijke analyse en dialoog ook mogelijke meerjarige financiële keuzes en consequenties hiervan nader inzichtelijk worden gemaakt. Dit om de gemeenten zo goed als mogelijk te faciliteren om weloverwogen keuzes te maken in de complexe bezuinigingsopgaven waar zij in de komende jaren voor staan.

Begroting 2024 wordt budgetneutraal voortgezet in 2025

In afwachting van het bovenstaande proces en de (financiële) wijzigingen die hieruit voortvloeien, is besloten om de huidige begroting budgetneutraal voort te zetten in 2025. Dit stelt ons in staat om de continuïteit van de meerjarige projecten en doorlopende werkzaamheden gedurende het proces te waarborgen. Aan het einde van het proces zal er een (nieuw) uitvoeringsprogramma inclusief begroting worden opgesteld, waarin de inhoudelijke en financiële consequenties worden verwerkt. Wijzigingen met betrekking tot de (financiële) kaders zullen vanzelfsprekend ter vaststelling aan de gemeenteraden worden voorgelegd.

Daarnaast is er binnen de lopende begroting (2024) nog een financiële uitdaging. In de bijlage is de Jaarverantwoording Groeiagenda 2023 opgenomen. Daaruit blijkt een tekort van circa €140.000. Dit tekort is doorgeschoven naar 2024. Ook is er bij het eerder vastgestelde Uitvoeringsprogramma 2024

aangegeven dat er gerekend wordt op een bijdrage van omliggende gemeenten (€250.000). Er is nog geen concrete toezegging op dit moment. Het uitgangspunt is dat het totale budget niet overschreden wordt en er geen aanvullende afrekening met de gemeenten volgt. Eventuele tekorten moeten dus opgelost worden binnen de totale begroting 2024 voor de Groeiagenda en/of er moeten aanvullende middelen via bijvoorbeeld subsidies toegevoegd worden.

Bijlage

- Jaarverantwoording Groeiagenda 2023